

Fremsat den [...] 2018 af miljø- og fødevarerminister Esben Lunde Larsen

## Forslag

til

### Lov om tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte i forbindelse med afgift til drikkevandsbeskyttelse

(Gennemførelse af Europa-Kommissionens statsstøtteafgørelse)

**§ 1.** Formålet med denne lov er at gennemføre tilbagebetalingen af den statsstøtte, som Europa-Kommissionen ved afgørelse af 16. oktober 2017 i sag SA.32874 har fastslået er ulovlig og uforenelig med det indre marked.

**§ 2.** Støttemodtagere omfattet af artikel 4 i afgørelsen nævnt i § 1 skal tilbagebetale ulovlig og uforenelig statsstøtte til Miljø- og Fødevarerministeriet.

**§ 3.** Den ulovlige og uforenelige støtte, som skal tilbagebetales, opgøres i overensstemmelse med artikel 5 i afgørelsen nævnt i § 1.

*Stk. 2.* Den ulovlige og uforenelige støtte, der skal tilbagebetales, tillægges renter og renters rente i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1 og 2, i afgørelsen nævnt i § 1 fra det tidspunkt, hvor støtten var til rådighed for støttemodtageren.

*Stk. 3.* Miljø- og fødevarerministeren fastsætter nærmere regler om opgørelse og tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte, administration, frister m.v.

**§ 4.** Miljø- og fødevarerministeren træffer afgørelse om tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte efter denne lov og regler fastsat i medfør heraf.

*Stk. 2.* Støttemodtagere omfattet af afgørelsen nævnt i § 1 skal efter anmodning stille enhver oplysning om støttemodtageren og dennes aktiviteter til rådighed for miljø- og fødevarerministeren.

*Stk. 3.* Søgsmål til prøvelse af afgørelser truffet efter denne lov eller regler fastsat i medfør heraf skal være anlagt inden 3 måneder efter, at afgørelsen er meddelt støttemodtageren.

**§ 5.** Miljø- og fødevarerministeren fastsætter regler om, at skriftlig kommunikation om forhold omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør heraf skal foregå digitalt.

*Stk. 2.* Miljø- og fødevarerministeren fastsætter regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater, digital signatur, opfyldelse af underskriftskrav, at digitale meddelelser anses for at være kommet frem, når de er tilgængelige for modtageren og undtagelse fra kravet om digital kommunikation.

**§ 6.** Miljø- og fødevareministeren kan bemyndige en statslig myndighed under ministeriet til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt miljø- og fødevareministeren.

*Stk. 2.* Miljø- og fødevareministeren fastsætter regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder at afgørelserne ikke skal kunne påklages.

**§ 7.** Loven træder i kraft den 1. juli 2018.

**§ 8.** Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

**Bemærkninger til lovforslaget**  
*Almindelige bemærkninger*  
*Indholdsfortegnelse*

1. Indledning og formål
2. Baggrund
3. Lovforslagets nærmere indhold
  - 3.1 Tilbagesøgning af ulovlig og uforenelig statsstøtte
    - 3.1.1 Gældende ret
    - 3.1.2 Kommissionens afgørelse
    - 3.1.3 Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
  - 3.2 Opgørelse af tilbagebetalingskravet
    - 3.2.1 Gældende ret
    - 3.2.2 Kommissionens afgørelse
    - 3.2.3 Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
  - 3.3 Praktisk gennemførelse af tilbagebetalingen
    - 3.3.1 Gældende ret
    - 3.3.2 Kommissionens afgørelse
    - 3.3.3 Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og lovforslagets udformning
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

## 1. Indledning og formål

Denne lov har til formål at gennemføre den tilbagesøgningspligt, som Europa-Kommissionen har pålagt den danske stat ved Kommissionens afgørelse af 16. oktober 2017 om støtteforanstaltning SA.32874 (2012/C) [ex SA.32874 (2011/NN)] iværksat af Danmark ('Kommissionens afgørelse').

Ved denne afgørelse har Kommissionen fastslået, at lov nr. 1402 af 27. december 2008 om ændring af lov om vandforsyning m.v. og lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (Regulering af afgift til drikkevandsbeskyttelse m.v.) indebærer statsstøtte, som var ulovlig og uforenelig med det indre marked. Kommissionens afgørelse er optaget som bilag til dette lovforslag.

Med 'tilbagesøgning' forstås i dette lovforslag de administrative handlinger, som foretages fra myndighedernes side i forbindelse med gennemførelsen af Kommissionens afgørelse, hvorimod der med 'tilbagebetaling' forstås betaling, som foretages af støttemodtagerne. Det skal hertil bemærkes, at begrebet tilbagebetaling anvendes, uanset at den ulovlige og uforenelige støtte omfattes af Kommissionens afgørelse havde karakter af en afgiftsfritagelse.

## 2. Baggrund

Ved lov nr. 1402 af 27. december 2008 blev der indført en afgift på tilladelser til indvinding af grundvand med henblik på at bruge provenuet herfra til at finansiere kortlægningen af og indsatsplanlægningen for områder, der er særligt vigtige for drikkevandsforsyningen.

Afgiften, som blev beregnet på grundlag af den mængde vand, der årligt måtte indvindes inden for rammerne af tilladelsen, udgjorde 0,305 kr. pr. m<sup>3</sup> i 2009, 0,315 kr. i 2010 og 0,310 kr. i 2011.

Afgiftsordningen skulle oprindeligt vare frem til 2017, og afgiften skulle ifølge lovens § 24 a opkræves i sin helhed af ejere af almene forsyningsanlæg. Indehavere af tilladelser til indvinding fra egne anlæg skulle kun betale en tredjedel af afgiften beregnet på grundlag af den årlige tilladte indvindingsmængde. Hvis tilladelsen gjaldt for en mængde på over 25 000 m<sup>3</sup>, betalte ejeren ifølge § 24 b alene afgift af en tredjedel af 25 000 m<sup>3</sup>. Tilladelser til indvinding på over 25 000 m<sup>3</sup> var således fritaget fra afgift for den mængde, der oversteg 25 000 m<sup>3</sup>. Ifølge § 24 c var indehavere af indvindingstilladelser på højst 6 000 m<sup>3</sup> om året også fuldstændig fritaget for afgiften.

Afgiftsordningen blev ikke anmeldt til Kommissionen i henhold til statsstøttereglerne forud for vedtagelsen af lov nr. 1402 af 27. december 2008.

Kommissionen har siden 17. marts 2011 undersøgt, om afgiftsordningen indebærer ulovlig og uforenelig statsstøtte. Den 21. marts 2012 traf Kommissionen afgørelse om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i sagen (offentliggjort i EU-Tidende 2002, C 114, s. 4).

Den 16. oktober 2017 traf Kommissionen endelig afgørelse i sagen. Kommissionen fandt, at afgiftsordningen indebærer ulovlig statsstøtte, da den ikke var anmeldt og godkendt forud for vedtagelsen af lov nr. 1402 af 27. december 2008, og fandt endvidere, at loftet i afgiftsordningen var uforenelig statsstøtte. Kommissionens

afgørelse pålægger den danske stat at tilbagesøge den støtte, som er ydet som følge af, at lovens § 24 b fastsatte et loft over drikkevandsafgiften for indehavere af private vandindvindingstilladelser i perioden 2009-2011.

Den danske regering har besluttet ikke at indbringe Kommissionens afgørelse for Retten.

### **3. Lovforslagets nærmere indhold**

#### **3.1 Tilbagesøgning af ulovlig og uforenelig statsstøtte**

##### **3.1.1 *Gældende ret***

Der er ikke i dansk ret fastsat særlige regler for, hvordan kommissionsafgørelser, der fastslår, at statsstøtte, der er ydet af danske myndigheder, er ulovlig og uforenelig med det indre marked og derfor skal tilbagesøges, skal gennemføres i dansk ret.

##### **3.1.2 *Kommissionens afgørelse***

Artikel 4 i Kommissionens afgørelse fastslår, at den støtte, der følger af loftet over afgiftens beregningsgrundlag på 25.000 m<sup>3</sup> vand, jf. § 24 b i lovebekendtgørelse nr. 935 af 24. september 2009, er blevet indført ulovligt af Danmark i strid med artikel 108, stk. 3, TEUF, da den ikke forudgående blev anmeldt til og godkendt af Kommissionen, og er støtte, der er uforenelig med det indre marked. Ifølge afgørelsens artikel 6, stk. 1, skal Danmark tilbagesøge den omhandlede støtte fra støttemodtagerne.

Hjemlen for Kommissionens afgørelse er artikel 108, stk. 2, TEUF, hvoraf fremgår, at Kommissionen i tilfælde af, at den finder, at en støtte ydet af en stat eller med statsmidler ifølge artikel 107 TEUF er uforenelig med det indre marked, træffer afgørelse om, at den pågældende stat skal ophæve eller ændre støtteforanstaltningen inden for en nærmere fastsat tidsfrist.

Af artikel 16, stk. 1 i Rådets forordning (EU) 2015/1589 af 13. juli 2015 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde ('procedureforordningen') fremgår det, at Kommissionen, når den træffer en negativ afgørelse i sager, hvor der er tildelt ulovlig statsstøtte, bestemmer, at medlemsstaten skal tilbagesøge den ulovlige og uforenelige statsstøtte, medmindre det vil være i modstrid med et generelt princip i EU-lovgivningen.

Kommissionens afgørelse er rettet til Kongeriget Danmark og er bindende for den danske stat, jf. artikel 288, stk. 4, TEUF. Af EU-Domstolens faste praksis følger, at en afgørelse fra Kommissionen, som pålægger en medlemsstat at tilbagesøge ulovlig og uforenelig statsstøtte, ikke er direkte bindende for støttemodtagerne, men at tilbagesøgningen skal gennemføres i overensstemmelse med nationale procedurer ved, at medlemsstaten vedtager bindende foranstaltninger over for støttemodtagerne, jf. bl.a. EU-Domstolens dom af 19. december 2013 i sag C-274/12 P Telefónica, EU:C:2013:852, præmis 33-35. Denne praksis er kodificeret i artikel 16, stk. 3, i procedureforordningen, hvorefter tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig støtte skal ske i overensstemmelse med gældende procedurer i den pågældende medlemsstats nationale ret, jf. EU-Domstolens dom af 11. september 2014 i sag C-527/12, Kommissionen mod Tyskland, EU:C:2014:2193.

### **3.1.3 Miljø- og Fødevarerministeriets overvejelser og lovforslagets udformning**

Den danske stat er efter Kommissionens afgørelse forpligtet til at tilbagesøge den ulovlige statsstøtte, som er ydet ved loftet over vandindvindingsafgiften i 2009-2011.

Tilbagesøgningen skal foregå i overensstemmelse med nationale procedurer.

Miljø- og Fødevarerministeriet foreslår på den baggrund, at det fastslås ved lov, at støttemodtagere omfattet af Kommissionens afgørelse er forpligtede til at tilbagebetale ulovlig og uforenelig statsstøtte til Miljø- og Fødevarerministeriet, jf. lovforslagets § 2.

Miljø- og Fødevarerministeriet er fortsat i dialog med Kommissionen med henblik på at afklare, hvilke støttemodtagere afgørelsen vedrører. Det vurderes på nuværende tidspunkt og på baggrund af de hidtidige drøftelser med Kommissionen, at afgørelsen som udgangspunkt vedrører landbrugs- og fødevarerforarbejdende virksomheder med indvindingstilladelser på over 25 000 m<sup>3</sup>.

Miljø- og Fødevarerministeriet har til forberedelse af lovforslag og efterfølgende bekendtgørelsesudkast indhentet oplysninger fra SKAT og GEUS (Jupiterdatabasen), for at kunne afgrænse støttemodtagere fra den relevante periode, der efter en nærmere afklaringsproces vil kunne blive forpligtet til at efterbetale ulovlig og uforenelig statsstøtte.

Efter udmøntning af bekendtgørelsen som opfølgning på lovforslaget vil det være op til Miljø- og Fødevarerministeren at identificere de pågældende støttemodtagere på baggrund af afgørelsens indhold og oplysninger om indvindingstilladelser og opkrævninger af vandindvindingsafgifter i den relevante periode. De pågældende støttemodtagere vil herefter modtage et afgørelsesgrundlag og have mulighed for at kommentere på sagens oplysninger og opgørelsen af efterbetalingskravet.

## **3.2 Opgørelse af tilbagebetalingskravet**

### **3.2.1 Gældende ret**

Der findes ikke i dansk ret regler, som fastlægger, hvordan statsstøtte, der er erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked, skal opgøres og forrentes.

### **3.2.2 Kommissionens afgørelse**

Det beløb, der skal tilbagesøges, og forrentningen heraf er reguleret i Kommissionens afgørelse.

Kommissionens afgørelse fastslår i artikel 5, at den støtte, der følger af loftet over afgiftens beregningsgrundlag på 25.000 m<sup>3</sup> vand, jf. § 24 b i lov bekendtgørelse nr. 935 af 24. september 2009, ikke udgør statsstøtte, hvis den på det tidspunkt, den blev ydet, opfylder betingelserne i en forordning vedtaget i henhold til artikel 2 i Rådets forordning (EF) nr. 994/98 af 7. maj 1998 om anvendelse af artikel 92 og 93 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab på visse former for horisontal statsstøtte, som finder anvendelse på tidspunktet for ydelsen af støtten.

Ifølge artikel 2 i forordning nr. 994/98 kan Kommissionen udstede forordninger om, at støtte til en enkelt virksomhed i en given periode, som ikke overstiger et bestemt fast beløb, er fritaget for underretningspligten i artikel 108, stk. 3, TEUF.

Kommissionen har i den forbindelse bekræftet over for den danske regering, at artikel 5 i Kommissionens afgørelse blandt andet omfatter støtte, der er under tærskelværdierne i artikel 3 i Kommissionens forordning (EU) nr. 1408/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte i landbrugssektoren ('de minimis-forordningen for landbrug') og artikel 3 i Kommissionens forordning (EU) nr. 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte ('den generelle de minimis-forordning').

Artikel 6, stk. 2, i Kommissionens afgørelse fastslår derudover i overensstemmelse med procedureforordningens artikel 16, stk. 2, at den støtte, der skal tilbagesøges, skal pålægges renter fra det tidspunkt, hvor den blev udbetalt til støttemodtagerne, og indtil den er blevet tilbagebetalt.

Beløbet beregnes ifølge afgørelsens artikel 6, stk. 3, med renters rente i overensstemmelse med kapitel V i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 (herefter 'gennemførelsesforordningen'). Det betyder, at tilbagebetalingskravene skal tillægges renter i overensstemmelse med gennemførelsesforordningen svarende til den sats, som Kommissionen har offentliggjort for hvert af de år, hvor støtten i form af loftet over vandindvindingsafgiften er ydet.

### **3.2.3 Miljø- og Fødevarerministeriets overvejelser og lovforslagets udformning**

Miljø- og Fødevarerministeriet foreslår, at der optages en bestemmelse i loven, som fastslår, at den ulovlige og uforenelige støtte, som skal tilbagesøges, opgøres i overensstemmelse med Kommissionens afgørelse, jf. lovforslagets § 3.

Miljø- og Fødevarerministeriet finder, at muligheden for at reducere tilbagesøgningsbeløbet mest muligt ved anvendelse af de minimis-reglerne bør benyttes fuldt ud, og at miljø- og fødevarerministeren derfor bør bemyndiges til at fastsætte nærmere regler herfor.

Miljø- og Fødevarerministeriet foreslår i den forbindelse, at der fastsættes regler om, at tilbagebetalingen sker med fradrag af eventuel de minimis-støtte, således at støttemodtagere alene er forpligtet til at tilbagebetale støttebeløb i det omfang, sådanne støttebeløb ikke kan omfattes af de minimis-forordningen for landbrug eller den generelle de minimis-forordning.

Miljø- og Fødevarerministeriet finder endvidere, at der skal indsættes en bestemmelse i loven om, at tilbagebetalingskravet opgøres med renter, som beregnes fra den dag, hvor støtten var til rådighed for den pågældende støttemodtager, hvilket ifølge Kommissionens praksis om statsstøtte i form af særlige skattefordele, er den dag i det pågældende skatteår, hvor den højere skat skulle have været betalt i fravær af den ulovlige støtte.

### **3.3 Praktisk gennemførelse af tilbagebetalingen**

#### **3.3.1 *Gældende ret***

Der findes i dag ikke generelle eller konkrete regler, som fastlægger, hvordan den statsstøtte, der er erklæret ulovlig og uforenelig af Kommissionen, rent praktisk skal tilbagesøges.

#### **3.3.2 *Kommissionens afgørelse***

Kommissionens afgørelse fastslår i artikel 7, at tilbagesøgningen skal iværksættes øjeblikkeligt og effektivt, og at den danske stat skal efterkomme afgørelsen senest fire måneder efter meddelelsen deraf. Hvis Kommissionens afgørelse ikke efterleves inden for den givne tidsfrist, kan Kommissionen indbringe den danske stat for EU-Domstolen efter proceduren i artikel 108, stk. 2, 2. pkt., TEUF. I praksis har Kommissionen accepteret, at den nævnte frist på fire måneder forlænges.

Procedureforordningens artikel 16, stk. 3, bestemmer tilsvarende, at tilbagebetalingen skal ske omgående og i overensstemmelse med gældende procedurer i den pågældende medlemsstats nationale ret, forudsat at disse giver mulighed for omgående og effektiv gennemførelse af Kommissionens afgørelse. Til det formål skal medlemsstaterne træffe alle nødvendige foranstaltninger, som er til rådighed i deres respektive retssystemer, dog med forbehold for EU-lovgivningen.

#### **3.3.3 *Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og lovforslagets udformning***

Miljø- og Fødevareministeriet har løbende været i dialog med Kommissionen om gennemførelsen af afgørelsen, herunder om behovet for fristudsættelse.

Miljø- og Fødevareministeriet finder, at den administrative proces for gennemførelsen af Kommissionens afgørelse bør være så enkel som mulig, samtidig med at den sikrer, at støttemodtagerne inden for rammerne af Kommissionens afgørelse er omfattet af de almindelige forvaltningsretlige regler og principper.

Da tilbagesøgningsprocessen tilrettelægges i dialog med Kommissionen, og da der kan opstå løbende behov for tilpasninger i den måde, hvorpå Danmark gennemfører afgørelsen, foreslås de nærmere regler herom fastsat i en bekendtgørelse.

Det er Miljø- og Fødevareministeriets forventning, at processen i videst muligt omfang skal understøttes af de digitale løsninger, som det er muligt at tilvejebringe inden for kort tid. Det betyder, at henvendelser til støttemodtagerne skal kunne ske digitalt, og at miljø- og fødevareministeren i øvrigt bør kunne udstede nærmere regler om digital behandling, herunder at støttemodtagernes besvarelser og tro-og-love-erklæringer skal afgives digitalt ved hjælp af selvbetjeningsløsninger. Det foreslås derfor, at miljø- og fødevareministeren bemyndiges til at udstede forskellige typer af regler om digital kommunikation.

Miljø- og Fødevareministeriet finder, at en effektiv gennemførelse af Kommissionens afgørelse understøttes bedst ved dels at gøre det muligt at afskære rekursbehandling af afgørelser om tilbagebetaling, og dels at betinge domstolsprøvelse af, at sagerne indbringes inden for en nærmere fastsat frist.

Afgørelserne vil som udgangspunkt ikke bero på en kompliceret juridisk vurdering, idet det afgørende for selve tilbagebetalingsforpligtelsen er, om støttemodtageren er omfattet af Kommissionens afgørelse. Dette



forhold kan konstateres enkelt på baggrund af registerdata m.v. Det forudsættes, at støttemodtagerne får lejlighed til at blive hørt om opgørelsen af det støttebeløb, der kræves tilbagebetalt, inden afgørelserne træffes. Endelig er det forventningen, at der for en stor andel af støttemodtagernes vedkommende slet ikke vil være noget tilbagebetalingskrav som følge af anvendelsen af de minimis-reglerne.

På den baggrund finder Miljø- og Fødevareministeriet ikke, at det giver anledning til betænkeligheder at afskære anden administrativ prøvelse af afgørelserne og at fastsætte en frist for indbringelse for domstolene.

#### 4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes at have positive økonomiske konsekvenser for staten i form af tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte. Der findes på nuværende tidspunkt ikke en præcis opgørelse over, hvor stort et beløb, der samlet vil skulle tilbagebetales med renter, og det er i den forbindelse usikkert, hvor stort et beløb der vil kunne ydes som forenelig de minimis-støtte. Det er dog på nuværende tidspunkt forventningen, at der vil være tale om et beløb på samlet set ca. 1,6 mio. kr., som skal tilbagebetales.

Lovforslaget vil have negative økonomiske konsekvenser for staten i form af udgifter til etableringen af de digitale løsninger, som skal understøtte administrationen i forbindelse med den praktiske gennemførelse af Kommissionens afgørelse. Der findes på nuværende tidspunkt ikke en præcis opgørelse over, hvor stor en udgift, der vil være tale om, men det er forventningen, at denne vil udgøre et samlet beløb på ca. 0,5 - 1,5 mio. kr.

Der vil samtidigt være negative administrative konsekvenser i form af den praktiske administration af tilbagesøgningen. Der findes på nuværende tidspunkt ikke en præcis opgørelse over, hvor mange ressourcer der skal anvendes hertil, men det er forventningen, at der i 2018 vil være tale om ca. 3 årsværk samlet set i Miljø- og Fødevareministeriet.

De bevillingsmæssige konsekvenser af lovforslaget er ikke indarbejdet på finansloven for 2018. Hjemlen til at disponere over udgifter som følge af lovforslaget i 2018 tilvejebringes i medfør af finanslovens § 45.

**Tabel 1. De bevillingsmæssige konsekvenser af lovforslaget er vist i tabellen**

Konto (Mio. kr.)	Bevillingsmæssige konsekvenser (optages på TB18)
§ 24.51.01.10 Miljøstyrelsen ( <i>Driftsbev.</i> )	
Udgift	1,5
Indtægt	-1,6

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunerne eller regionerne.

## 5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes at have negative økonomiske konsekvenser for erhvervslivet i form af tilbagebetaling af ulovlige og uforenelige statsstøtte. Der findes på nuværende tidspunkt ikke en præcis opgørelse over, hvor stort et beløb der samlet vil skulle tilbagebetales med renter, og det er i den forbindelse usikkert, hvor stort et beløb der vil kunne ydes som forenelig de minimis-støtte. Det er dog på nuværende tidspunkt forventningen, at der vil være tale om et beløb på samlet set under 4 mio. kr.

Lovforslagets vurderes at have negative administrative konsekvenser for erhvervslivet i form af administration i forbindelse med gennemførelsen af Kommissionens afgørelse om tilbagesøgning af ulovlig statsstøtte. Miljøstyrelsen er i fortsat proces med EU-Kommissionen om at afklare, hvilke støttemodtagere der er omfattet af Kommissionens afgørelse. Tilbagesøgningen vurderes på det foreliggende grundlag at indebære, at ca. 7.500 berørte landbrugs- og fødevarerforarbejdende virksomheder bl.a. skal besvare en henvendelse fra staten med spørgsmål om, hvorvidt de har modtaget anden støtte, der kan bringe den samlede støtte op over loftet for de minimis-støtte. Det kan f.eks. ske ved, at de tilbagesender en udfyldt tro og love-erklæring. Der arbejdes på at gennemføre tilbagesøgningen ved en digital løsning og en eventuel opkrævning gennem Virk.dk. Det skønnes, at en sådan proces vil reducere de administrative konsekvenser for erhvervslivet til et minimum.

Lovforslaget har været forelagt Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER). TER vurderer, at lovforslaget medfører administrative konsekvenser under [XX] mio. kr. årligt. De bliver derfor ikke kvantificeret yderligere.

## 6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

## 7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

## 8. Forholdet til EU-retten

Loven har til formål at gennemføre Kommissionens afgørelse om tilbagesøgning af ulovlig og uforenelig statsstøtte i forbindelse med afgift til drikkevandsbeskyttelse.

## 9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 7. februar 2018 til 16. februar 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

[Miljøstyrelsen indsætter de relevante høringsparter]

## 10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis
--	---	---

		<b>ja, angiv omfang)</b>
<b>Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner</b>	Lovforslaget vurderes at have positive økonomiske konsekvenser for staten i form af tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte på forventet ca. 1,6 mio. kr.	Lovforslaget vil have negative økonomiske konsekvenser for staten i form af udgifter til etableringen af de digitale løsninger på ca. 0,5 mio. kr.
<b>Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner</b>	Ingen	Lovforslaget vil have negative administrative konsekvenser for staten i form af den praktiske administration af tilbagesøgningen i 2018 på 3 årsværk i Miljø- og Fødevareministeriet.
<b>Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet</b>	Ingen	Lovforslaget vurderes at have negative økonomiske konsekvenser for erhvervslivet i form af tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte på under [XX] mio. kr.
<b>Administrative konsekvenser for erhvervslivet</b>	Ingen	Lovforslaget vurderes at have ubetydelige negative administrative konsekvenser for erhvervslivet i form af administration i forbindelse med gennemførelsen af Kommissionens afgørelse.
<b>Administrative konsekvenser for borgerne</b>	Ingen	Ingen
<b>Miljømæssige konsekvenser</b>	Ingen	Ingen
<b>Forholdet til EU-retten</b>	Loven har til formål at gennemføre Kommissionens afgørelse om tilbagesøgning af ulovlig og uforenelig statsstøtte i forbindelse med afgift til drikkevandsbeskyttelse.	
<b>Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (sæt X)</b>	Ja	Nej X

## *Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser*

### *Til § 1*

Det foreslås med bestemmelsen, at formålet med loven er at gennemføre tilbagebetaling af den statsstøtte, som med Kommissionens afgørelse er fastslået som værende ulovlig og uforenelig med det indre marked.

I konsekvens heraf foreslås lovens anvendelsesområde afgrænset til tilbagebetalingen af den ulovlige og uforenelige støtte, som Kommissionens afgørelse vedrører, dvs. den statsstøtte, som er ydet som følge af, at § 24 b i lov nr. 1402 af 27. december 2008 fastsatte et loft over drikkevandsafgiften for indehavere af private vandindvindingstilladelser i perioden 2009-2011.

Det er ikke hensigten med den foreslåede lov at fastlægge generelle regler om tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte.

### *Til § 2*

Det foreslås med bestemmelsen, at støttemodtagere omfattet af Kommissionens afgørelse er forpligtede til at tilbagebetale ulovlig og uforenelig statsstøtte til Miljø- og Fødevarerministeriet.

Denne bestemmelse er den bærende bestemmelse i lovforslaget. Den gennemfører artikel 6, stk. 1, i Kommissionens afgørelse, efter hvilken Danmark skal tilbagesøge den støtte, der er nævnt i artikel 4 i afgørelsen. Pligten til at tilbagebetale efter loven påhviler den virksomhed, der har modtaget statsstøtten. Hvis denne virksomhed ikke længere eksisterer eller ikke kan betale, afgøres det efter almindelige formueretlige regler, i hvilket omfang andre juridiske eller fysiske personer hæfter eller kan gøres ansvarlige.

Miljø- og Fødevarerministeriet er fortsat i dialog med Kommissionen med henblik på at afklare, hvilke støttemodtagere afgørelsen vedrører. Det vurderes på nuværende tidspunkt og på baggrund af de hidtidige drøftelser med Kommissionen, at afgørelsen som udgangspunkt vedrører landbrugs- og fødevarerforarbejdende virksomheder med indvindingstilladelser på over 25 000 m<sup>3</sup>.

Ud over den pligt, der fremgår af procedureforordningens artikel 16, stk. 1, for medlemsstaterne til at tilbagesøge ulovlig statsstøtte, bemærkes, at det generelt følger af opbygningen af artikel 108, stk. 3, TEUF, at der ikke er krav på udbetaling af statsstøtte. Det følger af EU-Domstolens praksis, eksempelvis sag C-5/89 Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber mod Forbundsrepublikken Tyskland, at en støttemodtager principielt ikke kan have nogen berettiget forventning om, at en modtaget støtte har været lovlig, medmindre støtten er blevet ydet efter proceduren i artikel 108 TEUF og Rådets forordning (EU) 2015/1589 af 13. juli 2015 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (eller tidligere forordninger, herunder forordning nr. 994/98). Det ændrer ikke herpå, at støtteforanstaltningen følger af en utvetydig national retsregel, eller at fejlen ene og alene må tilskrives medlemsstaten.

Det foreslås samtidig med bestemmelsen, at støtten skal tilbagebetales til Miljø- og Fødevarerministeriet.

### *Til § 3*

Det foreslås i *stk. 1*, at den ulovlige og uforenelige støtte, som skal tilbagebetales, opgøres i overensstemmelse med artikel 5 i Kommissionens afgørelse.

Af præmis 17 i Kommissionens afgørelse fremgår, at afgiften, som blev beregnet på grundlag af den mængde vand, der årligt måtte indvindes inden for rammerne af tilladelsen, udgjorde 0,305 kr. pr. m<sup>3</sup> i 2009, 0,315 kr. i 2010 og 0,310 kr. i 2011, altså et gennemsnit på 0,310 kr. pr. m<sup>3</sup>. Dermed kan støtten opgøres til et beløb på i gennemsnit 0,310 kr. pr. m<sup>3</sup> af vandindvindingstilladelser på op til 25.000 m<sup>3</sup> vand.

Det er således den tilladte indvindingsmængde og ikke den faktisk indvundne mængde vand, der danner grundlag for beregningen af tilbagebetalingskravet. Da der alene skulle betales afgift af en tredjedel af den tilladte årlige indvindingsmængde, vil den beregnede støtte skulle reduceres tilsvarende.

Kommissionens afgørelse fastslår samtidig i artikel 5, at den støtte, der følger af loftet over afgiftens beregningsgrundlag på 25.000 m<sup>3</sup> vand, ikke udgør statsstøtte, hvis den på det tidspunkt, den blev ydet, opfylder betingelserne i en forordning vedtaget i henhold til artikel 2 i forordning nr. 994/98, som finder anvendelse på tidspunktet for ydelsen af støtten.

Kommissionen har i den forbindelse bekræftet over for den danske regering, at artikel 5 i Kommissionens afgørelse blandt andet omfatter støtte, der er under tærskelværdierne i artikel 3 i de minimis-forordningen for landbrug på 15.000 EUR og i artikel 3 i den generelle de minimis-forordning på 200.000 EUR.

De nævnte forordninger indeholder en række yderligere materielle og formelle betingelser, som inden for rammerne af Kommissionens afgørelse vil skulle påses og overholdes ved tildeling af de minimis-støtte i forbindelse med tilbagesøgningen af den ulovlige og uforenelige støtte. De nærmere forudsætninger for overholdelsen af disse retningslinjer fastsættes i regler udstedt i medfør af lovforslagets § 3, *stk. 3*, og der henvises til bemærkningerne hertil nedenfor.

Efter afgørelse om tilbagebetaling efter dette lovforslag er truffet, vil beløbet blive opkrævet og inddrevet efter lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovbekendtgørelse nr. 29 af 12. januar 2015 med senere ændringer. Miljø- og fødevarerministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, forestår beregning og opgørelse af fordringer og udsendelse af opkrævninger efter § 2, *stk. 2*, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige. Herudover kan miljø- og fødevarerministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, på skyldnerens anmodning tillade afdragsvis betaling eller henstand med betalingen efter § 2, *stk. 3*, 2. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige i overensstemmelse med almindelig praksis efter bestemmelsen. Når betalingsfristen er overskredet, og sædvanlig rykkerprocedure forgæves er gennemført, overdrages fordringen til

restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 2, stk. 3, 1. pkt., i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Det foreslås i *stk. 2*, at den ulovlige og uforenelige støtte, der skal tilbagebetales, tillægges renter og renters rente i overensstemmelse med artikel 6, stk. 2 og 3, i Kommissionens afgørelse fra det tidspunkt, hvor støtten var til rådighed for støttemodtageren.

Kommissionen offentliggør ifølge gennemførelsesforordningens artikel 10 de aktuelle og relevante tidligere rentesatser for tilbagebetaling af statsstøtte i Den Europæiske Unions Tidende og til orientering på internettet.

Det fremgår af gennemførelsesforordningens artikel 11, stk. 1, at den rentesats, der skal anvendes, er den gældende sats på den dato, hvor den ulovlige støtte første gang blev stillet til rådighed for støttemodtageren.

Det fremgår endvidere af gennemførelsesforordningens artikel 11, stk. 3, at den omhandlede rentesats anvendes i hele perioden, indtil tilbagebetaling sker. Hvis der er gået mere end et år mellem den dato, hvor den ulovlige støtte første gang blev stillet til støttemodtagerens rådighed, og datoen for tilbagebetalingen af støtten, beregnes rentesatsen imidlertid på ny med årlige intervaller, idet der tages udgangspunkt i den gældende sats på tidspunktet for den nye beregning.

Det foreslås i *stk. 3*, at miljø- og fødevareministeren fastsætter nærmere regler om opgørelse og tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte, administration, frister m.v.

Den foreslåede bestemmelse udgør en bemyndigelse til miljø- og fødevareministeren til at fastsætte de nærmere regler om opgørelse og tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte efter denne lov. Da tilbagesøgningsprocessen tilrettelægges i dialog med Kommissionen, og da der kan opstå løbende behov for tilpasninger i den måde, hvorpå Danmark gennemfører afgørelsen, foreslås de nærmere regler herom fastsat i en bekendtgørelse.

I den forbindelse forudsættes det, at der fastsættes regler om de minimis-støtte, som i overensstemmelse med de minimis-forordningen for landbrug og den generelle de minimis-forordning og inden for rammerne af Kommissionens afgørelse fastslår, at der gives støttemodtageren en skriftlig meddelelse om det potentielle støttebeløb og om, at støtten har karakter af de minimis-støtte, samt at der inden støtten ydes, indhentes en erklæring fra støttemodtageren om eventuel anden de minimis-støtte, som støttemodtageren har modtaget i perioden 2007-2013.

Det forudsættes samtidig, at der fastsættes regler om den praktiske administration af tilbagebetalingen, som supplerer den foreslåede § 5, efter hvilken miljø- og fødevareministeren fastsætter regler om digital kommunikation, samt at der i den forbindelse fastsættes frister for kommunikationen mellem parterne. Den administrative og digitale model for sagsbehandlingen er under fortsat overvejelse, men det er forudsætningen, at denne skal understøtte en smidig og effektiv gennemførelse af Kommissionens afgørelse samtidig med, at den skal være så lidt byrdefuld som

muligt over for støttemodtagerne samt sikre overholdelsen af de almindelige forvaltningsretlige regler og principper.

#### *Til § 4*

Det foreslås i *stk. 1*, at miljø- og fødevareministeren træffer afgørelse om tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig statsstøtte efter denne lov og regler fastsat i medfør heraf.

Med den foreslåede bestemmelse lægges kompetencen til at træffe afgørelse om tilbagebetaling af den ulovlige og uforenelige støtte hos miljø- og fødevareministeren, eller den som ministeren bemyndiger hertil efter den foreslåede § 6, *stk. 1*.

Det vil med den foreslåede bestemmelse således være op til miljø- og fødevareministeren, eller den som ministeren bemyndiger hertil efter den foreslåede § 6, *stk. 1*, at udpege støttemodtagerne på baggrund af indholdet af Kommissionens afgørelse, oplysninger om indvindingstilladelser og opkrævninger af vandindvindingsafgifter i den relevante periode, samt at opgøre tilbagebetalingskravet, se hertil bemærkningerne til den foreslåede § 2.

Det er i den forbindelse forudsat, at de pågældende støttemodtagere vil blive hørt over et udkast til afgørelse, inden der træffes endelig afgørelse i sagen.

Sagsbehandlingen vil i den forbindelse være underlagt de almindelige forvaltningsretlige regler og principper bortset fra, at miljø- og fødevareministeren efter den foreslåede § 6, *stk. 2*, vil kunne fastsætte regler om, at afgørelser, der er truffet efter bemyndigelse i henhold til den foreslåede § 6, *stk. 1*, ikke skal kunne påklages til miljø- og fødevareministeren.

Det foreslås i *stk. 2*, at støttemodtagere omfattet af Kommissionens afgørelse efter anmodning skal stille enhver oplysning om støttemodtageren og dennes aktiviteter til rådighed for miljø- og fødevareministeren.

Bestemmelsen skal sikre, at miljø- og fødevareministeren kan gennemføre en effektiv administration af tilbagebetaling af statsstøtte efter denne lov og i den forbindelse have adgang til alle relevante oplysninger fra støttemodtagere omfattet af Kommissionens afgørelse. Dette kan eksempelvis være regnskaber og bilag, dokumentation for anden de minimis-støtte, oplysninger om ejerforhold m.v.

Det foreslås i *stk. 3*, at søgsmål til prøvelse af afgørelser efter denne lov eller regler fastsat i medfør heraf skal være anlagt inden 3 måneder efter, at afgørelsen er meddelt støttemodtageren.

Fristen på 3 måneder for at indbringe søgsmål til prøvelse af afgørelser efter denne lov eller regler fastsat i medfør heraf foreslås indsat for at understøtte en effektiv gennemførelse af Kommissionens afgørelse, således at der ikke efter fristens udløb kan rejses tvivl om det beløb, der skal tilbagebetales. Fristen beregnes fra den dag, en støttemodtager modtager endelig afgørelse om tilbagebetaling af ulovlig og uforenelig støtte, og et søgsmål til prøvelse heraf skal således være anlagt senest 3 måneder efter dette tidspunkt.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at de foreslåede regler ikke afskærer adgangen til at få sager genoptaget efter almindelige forvaltningsretlige principper, ligesom de ikke afskærer muligheden for klage til Folketingets Ombudsmand. Der er desuden ikke tale om en indholdsmæssig indskrænkning i domstolsprøvelsen, men alene en tidsmæssig. Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af EU-retten, at danske domstole ikke har kompetence til at prøve gyldigheden af en EU-retsakt, herunder Kommissionens afgørelse af 16. oktober 2017, jf. herved bl.a. EU-Domstolens dom af 22. oktober 1987 i sag 314/85, Foto-Frost, EU:C:1987:452.

#### *Til § 5*

Det foreslås i *stk. 1*, at miljø- og fødevareministeren fastsætter regler om, at skriftlig kommunikation om forhold omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør heraf skal foregå digitalt.

Bemyndigelsen påtænkes udnyttet således, at pligten til at kommunikere digitalt i forbindelse med denne lov eller af regler udstedt i medfør heraf også omfatter kommunikation med en rådgiver, partsrepræsentant eller bisidder, som f.eks. en konsulent, advokat eller lignende, der optræder på støttemodtagers vegne i forbindelse med tilbagesøgningen.

Kravet indebærer blandt andet, at skriftlige henvendelser m.v. om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler, som er udstedt i medfør af denne lov, ikke anses for modtaget, hvis de afsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde.

Det foreslås i *stk. 2*, at miljø- og fødevareministeren fastsætter regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater, digital signatur, opfyldelse af underskriftskrav, at digitale meddelelser anses for at være kommet frem, når de er tilgængelige for modtageren, og undtagelse fra kravet om digital kommunikation.

Af den bekendtgørelse, der udmønter bemyndigelsen, vil det fremgå, hvem der omfattes af pligten til at kommunikere digitalt og om hvilke forhold og på hvilken måde.

Der vil efter forslaget kunne stilles krav om, at støttemodtagere oplyser en e-mailadresse, som ministerierne kan anvende til kontakt i forbindelse med behandlingen af en konkret sag eller henvendelse.

Der vil også kunne stilles krav om anvendelse af digital signatur eller lignende i forbindelse med andre former for digital kommunikation, eksempelvis via digitale selvbetjeningsløsninger, så der er sikkerhed for, at afsenderen er den, som vedkommende giver sig ud for at være.

Der kan efter forslaget ved bekendtgørelse stilles krav om, at støttemodtagerne skal anvende bestemte it-systemer og særlige digitale formater for at sikre, at de modtagne oplysninger kan håndteres.



Herudover vil det være muligt for støttemodtagere efter ansøgning at opnå dispensation fra kravet om digital kommunikation. Dispensation vil kun undtagelsesvist blive givet, f.eks. til støttemodtagere, der bor i områder, hvor det er teknisk problematisk at koble sig på internettet, eller hvis støttemodtageren i anden forbindelse er undtaget fra kravet om digital kommunikation.

Det foreslås endvidere fastlagt, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen. Det er i den forbindelse forudsætningen, at meddelelsen i overensstemmelse med almindelig praksis anses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten. Meddelelsen anses for at være tilgængelig for adressaten fra det tidspunkt, hvor adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det vil sige med samme retsvirkninger som fysisk post, der anses for at være kommet frem, når den pågældende meddelelse m.v. er lagt i modtagerens fysiske postkasse. Det er i denne forbindelse uden betydning, om adressaten har bragt sig i stand til at tilgå meddelelsen.

Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse til en myndighed ikke fastlægges som følge af problemer med myndighedens it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet. Det vil således ikke kunne komme virksomheden til skade, at indberetning modtages efter fristens udløb, hvis dette skyldes systemnedbrud hos myndigheden.

For at der ikke skal kunne opstå tvivl om, at støttemodtagere kan opfylde underskriftskravet på anden måde end ved personlig underskrift, foreslås det, at der indsættes en bestemmelse om, at underskriftskravet kan opfyldes ved, at underskriveren anvender en teknik, der sikrer entydig identifikation af den pågældende, f.eks. digital signatur.

#### *Til § 6*

Det foreslås efter *stk. 1*, at miljø- og fødevareministeren kan bemyndige en statslig myndighed under ministeriet til at udøve de beføjelser, der er tillagt miljø- og fødevareministeren i denne lov. Denne delegationsadgang foreslås til enhver myndighed uanset myndighedens placering i Miljø- og Fødevareministeriets ressortområde.

Bestemmelsen forventes at blive brugt til at bemyndige Miljøstyrelsen til at varetage opgaven med at tilbagesøge ulovlig og uforenelig støtte efter Kommissionens afgørelse.

Efter det foreslåede *stk. 2*, fastsætter miljø- og fødevareministeren regler om adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet efter bemyndigelse i henhold til *stk. 1*, herunder at afgørelserne ikke skal kunne påklages til miljø- og fødevareministeren.

Det forventes, at bemyndigelsen vil blive benyttet til at afskære klageadgang til miljø- og fødevareministeren. Dette skyldes, at der er tale om et stort antal ensartede afgørelser, som ikke vil bero på en kompliceret retlig eller skønsmæssig vurdering, idet det afgørende for selve

tilbagebetalingsforpligtelsen er, om støttemodtageren er omfattet af Kommissionens afgørelse. Dette forhold kan konstateres enkelt på baggrund af registerdata m.v., ligesom det forudsættes, at støttemodtagerne vil blive hørt om opgørelsen af det støttebeløb, der kræves tilbagebetalt, inden afgørelserne træffes.

Den foreslåede bestemmelse understøtter samtidig en hurtig og effektiv gennemførelse af Kommissionens afgørelse i overensstemmelse med procedureforordningens artikel 16, stk. 3.

*Til § 7*

Det foreslås, at loven træder i kraft 1. juli 2018.

*Til § 8*

Det følger af lovforslaget, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Dette skyldes, at Kommissionens afgørelse vedrører bekendtgørelse nr. 962 af 27. juni 2013 af lov om afgift af ledningsført vand med senere ændringer, som jf. dennes § 28 ikke gælder for Færøerne og Grønland.